

Voorstel van wet

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo, Wij in overweging genomen hebben, dat hetgeen is geregeld in de Embryowet en de stand der techniek op het gebied van onderzoek met geslachtscellen, embryo's en daarop lijkende structuren niet langer met elkaar in overeenstemming zijn en dat het om het evenwicht tussen de bescherming van het beginnende menselijk leven enerzijds en de wetenschappelijke vooruitgang anderzijds te bewaren en de wet overigens zo toekomstbestendig mogelijk te maken, nodig is enkele bepalingen te herzien, waaronder de definitie van embryo, enkele bepalingen aan de wet toe te voegen en enkele andere wijzigingen aan te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Embryowet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. De opsommingstekens "a." tot en met "g." komen te vervallen.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma, en onder vervanging van de puntkomma aan het slot van de begripsbepaling "Onze Minister" door een punt, worden de begrippen in alfabetische volgorde geplaatst.
3. De begripsbepaling "embryo" komt te luiden als volgt:

embryo:

a. entiteit die het resultaat is van het samensmelten van een door het menselijk lichaam geproduceerde eicel met een of meer door het menselijk lichaam geproduceerde

zaadcellen; of

b. entiteit met een menselijk nucleair genoom die het resultaat is van het samensmelten van een in vitro geproduceerde geslachtscel met een of meer door het menselijk lichaam geproduceerde geslachtscellen of andere in vitro geproduceerde geslachtscellen, van het samenbrengen van pluripotente stamcellen, van celkerntransplantatie of van een andere wijze van tot stand komen, waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat die zich vanaf het moment van totstandkoming tot en met het stadium waarin een primitiefstreep verschijnt of zou kunnen verschijnen, hetzelfde ontwikkelt als een entiteit als bedoeld onder a;.

B

Artikel 2 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt in de laatste zin "het protocol" vervangen door "dit instellingsprotocol".
2. In het tweede lid wordt "het protocol" vervangen door "het instellingsprotocol".
3. In het derde lid wordt "Het protocol" vervangen door "Het instellingsprotocol".
4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Dit artikel is niet van toepassing op een instelling waar uitsluitend embryo's tot stand worden gebracht door het samenbrengen van pluripotente stamcellen of waar anderszins handelingen met dergelijke embryo's worden verricht.

C

Artikel 3 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid wordt "bedoeld in paragraaf 3 en 4," vervangen door "bedoeld in paragraaf 3, 4 en 5, "
2. Onder vernummering van het vierde tot het derde lid, vervalt het derde lid.
3. In het derde lid (nieuw) wordt "In afwijking van het derde lid, onderdeel a," vervangen door "In afwijking van het tweede lid," en wordt "als bedoeld in paragraaf 5 door haar geschiedt" vervangen door "als bedoeld in paragraaf 5, waarbij de foetus niet wordt onderworpen aan invasieve handelingen of waarbij de toestand van de foetus naar verwachting niet wordt gewijzigd, door de commissie, bedoeld in artikel 16 van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen, geschiedt".

D

Artikel 6 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt "hij" vervangen door "diegene".
2. In het derde lid wordt "hij" vervangen door "diegene" en wordt "uitdrukkelijke toestemming" vervangen door "uitdrukkelijke schriftelijke toestemming".
3. In het vierde lid wordt "met zijn geslachtscellen tot stand gebrachte embryo's" vervangen door "met de geslachtscellen tot stand gebrachte embryo's" en wordt "zijn toestemming is vereist" vervangen door "schriftelijke toestemming van de betrokkene is vereist".

E

In artikel 7 wordt "na zijn overlijden" vervangen door "na overlijden".

F

In artikel 10, onderdeel a, wordt aan het eind van de zin een zinsnede toegevoegd, luidende: "of, als het embryo's betreft die tot stand worden gebracht door het samenbrengen van pluripotente stamcellen, de medische of biologische wetenschap".

G

Aan artikel 12 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Dit artikel is niet van toepassing op embryo's die tot stand worden gebracht door het samenbrengen van pluripotente stamcellen.

H

In artikel 14 wordt "van wie de geslachtscellen afkomstig zijn en van degenen die het embryo ter beschikking hebben gesteld," vervangen door "van wie de geslachtscellen afkomstig zijn, van degenen die het embryo ter beschikking hebben gesteld en van degenen van wie het lichaamsmateriaal afkomstig is waarmee pluripotente stamcellen tot stand worden gebracht waarmee de betreffende embryo's tot stand worden gebracht".

I

Artikel 16 wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel b wordt "met embryo's waarmee wordt beoogd een zwangerschap tot stand te brengen," vervangen door "met de desbetreffende embryo's,".
2. In onderdeel c wordt "de vrouw" vervangen door "degene die beoogt zwanger te worden".

J

Artikel 17 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt "de vrouw" vervangen door "degene die beoogt zwanger te worden" en wordt "en haar echtgenoot" vervangen door "en de echtgenoot".
2. In het vijfde lid wordt "Hij is ter zake" vervangen door "Diegene is ter zake".

K

In artikel 19, onderdeel c, wordt "de zwangere vrouw" vervangen door "de zwangere persoon".

L

Artikel 20 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt aan het eind van de zin een zinsnede toegevoegd, luidende: "of waarvan redelijkerwijs de verwachting is dat uitstel tot na de geboorte tot een minder goede uitkomst voor de foetus zou leiden".
2. In het tweede lid, onderdeel b, wordt "de zwangere vrouw" vervangen door "de zwangere persoon".

M

Artikel 21 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt "de zwangere vrouw" vervangen door "de zwangere persoon", wordt "Indien zij minderjarig is en de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt" vervangen door "Indien de zwangere persoon de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt" en wordt "over haar uitoefenen" vervangen door "over de zwangere persoon uitoefenen".
2. In het tweede lid wordt "de zwangere vrouw" vervangen door "de zwangere persoon", wordt "haar belangen" vervangen door "diens belangen", wordt "indien zij meerderjarig is" vervangen door "indien de zwangere persoon meerderjarig is", wordt "haar wettelijk vertegenwoordiger" vervangen door "de wettelijke vertegenwoordiger" en wordt "haar echtgenoot" vervangen door "de echtgenoot".
3. In het derde lid wordt "de zwangere vrouw" telkens vervangen door "de zwangere persoon".

4. In het vijfde lid wordt "de zwangere vrouw" vervangen door "de zwangere persoon", wordt "in haar plaats bevoegd is" vervangen door "in de plaats van diegene bevoegd is" en wordt "Zij is ter zake" vervangen door "De zwangere persoon is ter zake".

N

In artikel 22 wordt "de zwangere vrouw" telkens vervangen door "de zwangere persoon".

O

Artikel 24 wordt gewijzigd als volgt:

1. Voor de onderdelen wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. In het eerste lid (nieuw), onderdeel c, wordt na "geslachtscellen" ingevoegd "als bedoeld in artikel 5, eerste lid" en wordt aan het eind van de zin toegevoegd "of tot stand mogen worden gebracht".
3. In onderdeel d wordt aan het eind van de zin toegevoegd "of tot stand mogen worden gebracht".
4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, mogen embryo's die tot stand worden gebracht door het samenbrengen van pluripotente stamcellen, speciaal tot stand worden gebracht en worden gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek en worden gebruikt ten behoeve van kwaliteitsbewaking die direct verband houdt met de diagnostische processen of behandelprocessen in de fertiliteitszorg.

P

Artikel 25 wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel b wordt "menselijke embryonale cellen tot stand gebrachte chimère" vervangen door "menselijke cellen bestaande chimaera-embryo".
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
  - e. een embryo dat tot stand is gebracht door het samenbrengen van pluripotente stamcellen zich langer te laten ontwikkelen dan tot het verschijnen van kenmerken, omschreven bij algemene maatregel van bestuur.

Q

Het opschrift van paragraaf 7 komt te luiten als volgt:

Paragraaf 7. Handhavingsbepalingen

R

In artikel 28 wordt na "vierde categorie" telkens ingevoegd ", bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht".

S

Na artikel 28 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 28a

Onze Minister is bevoegd een bestuurlijke boete op te leggen van ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vierde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2, 3, 5, 8, 14, 15, 20, of 22.

T

Na artikel 29 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 30

De voordracht voor een krachtens artikel 25, onderdeel e, vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel II

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.